

күп профильле
181 нче мәктәп

Күкнен жиденче катында

Мәктәп Яңалыклары

6 нчы чыгарылыш

28 нче февраль

БУ САНДА:

Бәйрәм
белән! 1

Строй һәм
жыр смотр-
конкурсы 2

21 февраль –
Халыкара
туган тел
көне 3

Муса
Жәлилнең
тууына -114
ел 4

Ватанны саклау - һәркемнең изге бурычы. Ватанны саклау өчен кеше гыйлемле булырга, тарих сабакларына төшенергә, килчәккә акыл белән кора белергә тиеш.

Ватанны саклаучылар көне - кыюлык, намус һәм батырлык көне. Бу көчле рухлылык, чын ир-егетләрнең батырлык, намус һәм абруй кебек сыйфатларга ия булуларын раслый торган бәйрәм.

Илебез сагында торучы кыю, курку белмәс егетләрбез барында илебез тыныч, күгебез гел аяз булып. Әтиләр, абыйлары үрнәгендә патриотик рухта тәрбияләнган яшь егетләрбезгә, хәрби хезмәтләрән үтәгәндә, туган якта калган якынарының тынычлыгын саклап, үзләрен яхшы яктан гына күрсәтерләр, дигән ышаныч белдерәбез.

Ватан алдындагы изге бурычларын үтәүче барлык ир-егетләрне, хәрби хәрәкәтләрдә катнашучыларны, хәрби хезмәткә хәзерләнүче барлык ир-егетләрне Ватанны саклаучылар көне белән чын күңелдән котлыйбыз.

Күк йөзгә һәрчак аяз булсын. Сөзгә кояштай озын гомер, корычтай нык сәламәтлек, яңа яуган ак кардай бәхетләр, иге-чиге булмаган шатлыктар, әти-әни сүзен тыңлап тәртипле, әдәпле, белемле, эхлаклы, тырыш егетләр булып үсүгезне телибез!

Строй һәм жыр смотр-конкурсы

День защитника
Отечества

Хөрмәтле укытучылар, кадрле укучылар аз гына тарих битләренә күз салып алыгк...

23 нче февраль... Бу бәйрәмгә инде 100 елдан артык. 100 елдан артык инде кешелекнең иң көчле яртысы көч, түземлек, патриотизм һәм мәрхәмәтлелек бәйрәмен билгеләп үтә. Нарва һәм Псков янында немец басып алучыларын жинү хөрмәтенә 1918 елның 23 февралендә Кызыл Армия көне бәйрәмен билгеләп үтү турында декрет чыгарыла. Соңыннан бу бәйрәм Совет Армиясе һәм хәрби дингез Флоты көне итеп үзгәртелә. Ә хәзер берничә ел инде Ватанны саклаучылар көне буларак билгеләп үтелә. Россиядә элек – электән үк Ватанны саклаучы иң хөрмәтле һәм изге профессия булып саналган. Ватанга хезмәт итү ул - ул халыкның тыныч тормышын саклау, үз иленең намусын саклау.

Армия сүзе латинчадан “коралландырылган” диеп тәржемә ителә. Ләкин армия коралы белән генә түгел, ә үзенең кыю, батыр солдатлары белән көчле. Ә тыныч вакытта безнең армия Россиянең унар меңләгән километр коры жир, су һәм һава чикләрен саклай.

Мәктәбездә дә бу көннәрне һәр ел искә ала. Хәрби-патриотик айлыгы кысаларында мәктәбездә, 19 нчы һәм 20 нче февраль көннәрендә, строй һәм жыр смотр-конкурсы булып узды. Сәламләү сүзе белән мәктәбездә директоры Абдуллина Динә Альберт кызы чыгыш ясады. Ул егетләргә, ир-атларны бәйрәм белән тәбрикләде.

Бәйрәм 2 -10 нчы сыйныф укучыларының смотрга әзерлекләре турындагы докладлары белән дәвам итте. 2 -10 сыйныф укучылары тигез сафлар белән жюри һәм тамашачылар яныннан уздылар, хәрби– патриотик жырлар башкардылар. Үзләренең төрле командаларны дәрәс башкарулары белән сокландырдылар. Хәрби пилоткалардан, хәрби жыр белән алар зал буйлап сафта йөрәп күрсәттеләр, һәркемгә бәйрәм рухы бүләк ителәр. Жюри бөтен отделениеләрнең дә әзерлеген югары бәяләде.

21 февраль – Халыкара туган тел көне

Берләшкән Милләтләр оешмасы карары белән һәр елны 21 февраль – Халыкара туган тел көне буларак билгеләп үтелә. Һәр халыкның – үз тарихы, үз кыйбласы, үз горелф-гадәтләре, үз теле. Аларның һәркайсы бик тә кадерле, бик тә газиз. Кеше үз төбәгенә, ыруының тарихын белергә, шәжәрәсен өйрәнергә тиеш. Телебез исә әни кебек аеруча сөекле, шуңа да мәңгә аерылгысыз, изге төшенчә. Кешегә нәселенә, халкының асыл гадәт-сыйфатларын да иң әүвәл тел тәме, тел кодрәте ярдәмендә ана бирә. Туган тел – дөнъяны ганып белү, өйрәнү-төшенү өчен тылсымлы алтын ачкыч, мөгжизалы асыл корал – үзара аралашу коралы. Адәм баласының иң изге, иң мөкатдәс хисләренә берсе – туган телгә гаме, хөрмәте булу.

Жир йөзөндә бүгенгә көндә 6000 тел бар дип исәпләнә. Шулардан иң күп санлы кешеләр тарафыннан кулланыла торганы — кытай теле, бу телдә 1,2 млрд. кеше сөйләшә, инглиз телендә — 478 млн, һинд телендә — 437 млн, испанда — 392 млн, рус телендә — 284 млн, гарәптә — 225 млн, португалда — 184 млн, француз телендә 125 млн кеше сөйләшә.

Һәркем өчен дөнъядагы барлык телләр арасында иң кадерлесә- тәүге кабат сөйләшә башлаган ана теле. Бу - безнең балачагыбыз, гаиләбез, жәмгыятьтәге беренче тапкыр аралашуыбыз теле. Халыкара туган тел көнендә барлык телләр дә тигез дип таныла, чөнки аларның һәркайсы кеше язмышы өчен җавап бирә, һәркайсы табигый мирас булып тора һәм без аны, ничшиксез, сакларга тиешбез.

Тел - халык күңеленә кыңгыравы. Ә кыңгырау кагылмасаң чыңламый. Әйдәгез әле әнә шул кыңгырауны ешрак чыңлатыйк

"Туган тел" шигыре

И туган тел!
Сине Әнкә итеп
Йөрәгендә саклый бу халык.
Таралган ул...
Әгәр син булмасаң,
Бетәр иде күптән югалып.
Югалмадың,
Югалтмадың безне-
Халык исән калган син барга.
Бу дөнъяга күзебезне ачтың,
Хакыбыз юк кабат йомарга.

Алтын жыйма, йортлар куйма,
Мираска дип балаңа.
Иң кадерле мирас итеп,
Туган телең бир аңа.
Онытмагыз, бу дөнъяда
Иң зур бүләк бер генә -
Көмеш чыңлы, талгын моңлы
Газиз туган тел генә.

14 нче февраль – Гашыйклар көне

Нәрсә соң ул мэхэббәт? Бөтен даһи нәрсәләр гади булган кебек, ярату хисен дә катлаулы формулалар ярдәмендә аңлату мөмкин түгел. Әгәр син үзеңне бәхетле итеп тоясың икән, димәк, син яратасың! Сөю хисендә янасың икән, димәк, сине дә яраталар! Мэхэббәтне төрле кеше төрлечә аңлай...

Февраль ае бәйрәмнәре

- 2 февраль — Сталинград сугышы көне.
- 2 февраль — Байбак (сурок) көне.
- 8 февраль — Рәсәй Фәне көне.
- 10 февраль — Пушкинны искә алу көне.
- 14 февраль — Изге Вәли көне.
- 15 нче февраль – Муса Жәлил туган көн,
- 15 февраль — Әфганстаннан Совет гаскәрләрен чыгару көне.
- 15 февраль — Интернационалист сугышчыларны искә алу көне.
- 21 февраль — Халыкара туган тел көне.
- 23 февраль — Ватанны саклаучылар көне.

Бәйрәм артыннан бәйрәм... Алар һәрбер кеше күңелендә онытылмаслык тирән эз калдыргандыр. Шуларның берсенә кинрәк тукталыйк.

Бер матур жыр идең син үзең дә,
Гомерең дә калды жыр булып..

1906 нчы ел, 15нче февраль – герой-шагыйрь - **Муса Жәлил**нең тууына -114 ел.

Муса Жәлил — безнең һәрберебез өчен изге исем. Ул – чын мәгънәсендә, каһарманлык билгесе, Ватанга чиксез тугрылык һәм мэхэббәт символы. Көрәшче шагыйрь, ялкынлы патриот, Советлар Союзы Герое Муса Жәлилнең гомере кыска һәм фаҗигале булды. Әмма аның батырлыгы, ижади мирасы татар халкының олы тарихында, бөтен илебез язмышында тирән эз калдырды.

М. Жәлилнең әдәби мирасы күп милләтле совет әдәбиятының кыйммәтле бер казанышы булып тора. Аның эсәрләре кешеләрдә матур, гуманистик тойгылар уята, аларны тормыштагы матурлыкны күрергә һәм шул матурлык өчен көрәшкә чакыра.

Аның исемен татар халкы мәңгеләштерде. Казандагы Татар дәүләт опера һәм балет академия театры Муса Жәлилиземен йөртә. Башкалабызның үзәгендә аңа һәйкәл куелды. Ул яшәгән фатирда музей ачылды. Татарстанда Жәлил исемендәге бистә бар. Муса Жәлиликә багышлап романнар, поэмалар, опера, жырлар, сынлы сәнгать эсәрләре иҗат ителде.

Жәлил исемен илебез халкы горурлык белән искә ала. Һәр буын аны йөрәгендә саклай. Аның көрәше һәм эшчәнлеге – күпләр өчен кыюлык һәм батырлык үрнәге.

Шагыйрьне үтерсәләр дә, фашистлар аның ялкынлы жырларын, көчле рухын юк итә алмадылар. Муса Жәлил илгә жыр булып кайтты.

Жырлап үттем данлы көрәш кырын,
Жырлап килдем тормыш языма.
Соңгы жырым палач балтасына
Башны тоткан килеш языла.

Редакциянең адресы: 420101, Казан шәһәре, Тулпар урамы, 2. Тел. 89050229576 Тираж – 50 экз.

Редколлегия:

Мәхмүтова Мәдинә, Мәхмүтова Мәликә, Хәснәтдинова Камилия, Вәлиева Диләрә, Корчагина Яна, Хәсәнова Адилә, Мельникова Аделина